

VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV: POISTENEC MÁ PRÁVO VEDIEŤ, PREČO MU ZDRAVOTNÁ POISŤOVŇA POVEDALA NIE

Bratislava 28. januára 2026

Verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský sa v rámci svojej činnosti popri systémových otázkach v oblasti zdravotnej starostlivosti zaoberal aj individuálnym podnetom týkajúcim sa rozhodnutia zdravotnej poisťovne. Podávateľka v ňom namietala zamietnutie jej žiadosti o poskytnutie príspevku na úhradu stomatologickej starostlivosti poskytnutej nezmluvným poskytovateľom.

Vo svojom podnete uviedla, že absolvovala ošetrovanie u nezmluvného poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a po ošetrovaní požiadala zdravotnú poisťovňu o poskytnutie príspevku na úhradu zdravotnej starostlivosti. Namietala, že jej žiadosť zdravotná poisťovňa zamietla bez riadneho odôvodnenia. Poukázala na to, že z odpovede zdravotnej poisťovne nie je zrejmé, prečo jej príspevok nebol poskytnutý, t. j. ktoré z podmienok stanovených zdravotnou poisťovňou na poskytnutie príspevku nespĺnila.

Právny rámec úhrady zdravotnej starostlivosti u nezmluvných poskytovateľov

Zdravotná starostlivosť sa podľa zákona uhrádza na základe zmlúv uzatvorených medzi zdravotnými poisťovňami a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti, a to v rozsahu ustanovenom osobitným zákonom. Zákonodarca však umožnil zdravotným poisťovňam poskytovať aj **príspevok** na úhradu zdravotnej starostlivosti poskytnutej nezmluvným poskytovateľom.

Podľa § 42 ods. 1 zákona rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia je zdravotná poisťovňa povinná poskytnúť poistencovi na základe jeho žiadosti príspevok na úhradu zdravotnej starostlivosti poskytnutej nezmluvným poskytovateľom, ak žiadosť spĺňa kritériá na poskytnutie príspevku, ktoré určuje a zverejňuje zdravotná poisťovňa, a s poskytnutím príspevku zdravotná poisťovňa súhlasila pred poskytnutím zdravotnej starostlivosti.

Potreba zverejnenia jasných a zrozumiteľných kritérií

Uvedené ustanovenie predstavuje osobitný prípad úhrady z verejného zdravotného poistenia, pri ktorej má zdravotná poisťovňa oprávnenie rozhodnúť sa, či ju bude svojim poistencom poskytovať. Ak sa však rozhodne takýto príspevok poskytovať, je povinná

určiť a zverejniť jasné a zrozumiteľné kritériá a v jednotlivých prípadoch rozhodovať spôsobom, ktorý je preskúmateľný a riadne odôvodnený.

Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia zdravotnej poisťovne

Zdravotná poisťovňa v písomnom stanovisku, ktoré adresovala verejnému ochrancovi práv počas preskúmania podnetu, uviedla, že podávateľka nespĺnila viacero podmienok, najmä podmienku predchádzajúceho súhlasu poisťovne s úhradou zdravotnej starostlivosti, ktorú požaduje priamo zákon. Samotné rozhodnutie namietané podávateľkou však neobsahovalo žiadne konkrétne úvahy, aplikáciu zverejnených kritérií na posudzovaný prípad ani vysvetlenie, ktoré podmienky a akým spôsobom neboli splnené.

Porušenie práva podávateľky

Verejný ochranca práv v tejto súvislosti konštatoval porušenie základného práva podávateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

„Aj v prípadoch, keď zákon zdravotnej poisťovni priznáva určitú mieru uváženia, nemôže byť rozhodovanie svojvoľné. Poistenec má právo vedieť, prečo mu bola žiadosť zamietnutá, a musí byť schopný rozhodnutie preskúmať a brániť sa voči nemu,“ vysvetľuje verejný ochranca práv.

Porušenie zákonnej povinnosti Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

Podávateľka v podnete namietala aj posúdenie veci Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ktorý vyhodnotil, že zdravotná poisťovňa nie je povinná svoje rozhodnutie odôvodniť, keďže sa naň nevzťahuje Správny poriadok.

Verejný ochranca práv toto konanie nevyhodnotil ako zanedbanie dohľadovej pôsobnosti s intenzitou porušenia základného práva na bezplatnú zdravotnú starostlivosť podľa čl. 40 ústavy. Zároveň však dospel k záveru, že išlo o porušenie povinnosti ustanovenej zákonom, keďže Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou neposúdil právnu úpravu v súlade s ústavnými princípmi a princípmi dobrej správnej praxe podľa čl. 152 ods. 4 ústavy.

„Povinnosť rešpektovať ústavu sa netýka len tvorby práva, ale aj jeho výkladu a uplatňovania. Aj tam, kde zákon výslovne neustanovuje procesný postup, musia orgány verejnej moci konať tak, aby ich rozhodnutia boli zrozumiteľné a preskúmateľné,“ zdôrazňuje Róbert Dobrovodský, verejný ochranca práv.

Prísľub zdravotnej poisťovne

Verejný ochranca práv navrhol zdravotnej poisťovni prijať opatrenia, ktoré do budúcnosti zabezpečia rešpektovanie základných zásad správneho konania a princípov dobrej verejnej správy pri posudzovaní obdobných žiadostí poistencov.

Zdravotná poisťovňa aj po prijatí oznámenia verejného ochrancu práv stále považuje za postačujúce, ak jej rozhodnutie obsahuje len výpočet zákonných podmienok a vyjadrenie, že na priznanie nároku na úhradu zdravotnej starostlivosti je potrebné ich kumulatívne

splnenie. Takéto rozhodnutie nevníma ako zmätočné a neprehľadné. Na záver svojho stanoviska však uviedla, že do budúcnosti zaujme individuálnejší prístup s cieľom poskytovať poistencom adresnejšie odôvodnenie.

„Transparentné a riadne odôvodnené rozhodovanie je základným predpokladom dôvery občanov vo verejné inštitúcie. Táto dôvera je v oblasti ochrany zdravia obzvlášť dôležitá,“ uzatvára verejný ochranca práv.